Bu testte 50 soru vardır.

1. Aşağıdakilerden hangisi Oğuz Türkçesi içinde yer almaz?

A) Türkiye Türkçesi
B) Kazakça
C) Azerbaycan Türkçesi
D) Türkmence
E) Gagavuzca

2. Altay dilleri terimi Matias Castren'le bilim dünyasına yerleşmiştir fakat o, bu terimi bugünkü Ural-Altay dilleri anlamında kullanmıştır. Bu dilleri, Altay terimi altında beşe ayırmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi Matias Castren'in Altay terimi altında saydığı dillerden biri değildir?

A) Fin-Ugor dilleri
B) Peştunca
C) Moğolca
D) Tunguzca ve şiveleri
E) Samoyedce

3.

Bu Türk beglerinde atı belgülüg
Tonga Alp Erdi kutı belgülüg

Tejikler ayur anı Efrâsiyâb
Bu Efrâsiyab tutı iller talap

Tejikler bitigde bitimiş munı
Bitigde yok erse kim ukgay anı

Bu beyitler aşağıdaki eserlerin hangisinden alınmış olabilir?

A) *Divanü Lügati't-Türk*
B) *Atabetü'l-Hakayık*
C) *Oğuzname*
D) *Şecere-i Terakime*
E) *Kutadgu Bilig*

4. Aşağıdakilerden hangisi Kıpçak Türkçesi eserlerinden biri değildir?

A) *Mu'înü'l-Mürid*
B) *Kitâbu'l-İdrâk li-Lisânü'l-Etrâk*
C) *İrsâdü'l-Mülûk ve's-Selâtin*
D) *Et-Tuhfetü'z-Zekiyye fi'l-Lugati't-Türkiyye*
E) *Codex Cumanicus*

5.

Közüŋni körse zâhid yoldın azğay
I II
Niçe kim bolsa muhkem dîn içinde
III

Bu beyitteki altı çizili ekler sırasıyla aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

A) iyelik – zarf-fiil – şart
B) isimden isim – haber kipi – haber kipi
C) belirtme – haber kipi – şart
D) iyelik – zarf-fiil – haber kipi
E) belirtme – zarf-fiil – şart

6.

I. Ötrü yarlıgın eşidip kim neŋ üntemediler.
II. Ol sabığ eşidip tün udsıkım kelmedi, küntüz olursıkım kelmedi.
III. Ida taşda kalmışı kubranıp yiti yüz boldı.
IV. Anda kisre teŋri bilig birtük üçün özüm ök kagan kıldım.
V. Anğar aytıp bir atlıg barmış tiyin ol yolun yorısar unç tidim.

Bu cümlelerdeki altı çizili sözcükler dikkate alındığında hangisinin Köktürkçe olmadığı söylenebilir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Tigin kopuzka ertingü uz erti. Elgi kopuz ıtıgu, ağzı
I II
yırlayu olurdı. Uluş bodun alku kuvradı, yırıg taŋlayu,
III IV V
esikeyü, ıglayu tegle tolı tururlar erti.

Bu cümledeki altı çizili sözcüklerden hangisi türü bakımından diğerlerinden farklıdır?

A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde Eski Anadolu Türkçesine ait özellikler görülmez?

A) Hecr odına yanmış bigi şem'ün içi köynür
Kan agladugumdan giceler tâ seher iy dost
B) Sehâ çün kim elün irdi geçürgil hoş bu devrânı
Bugün hoş geç ko yarını ki götürmez bu devr anı
C) Salalı anberîn zülfün gül üzre tâze reyhânı
Perîşân gönlüm ol dâmun olupdur zâr u hayrânı
D) Kankı şeh sana kul olmak degüldür niyyeti
Aklı vardur sanma anun yok başında devleti
E) Ol perî-peyker ki hayrân bolmış ins ü cân ana
Kim ki hayrânı imes min tilbe min hayrân ana

9.

Seviglini sevmez keyik teg kaçar
Kaçıglıka yapçur adakın kuçar

Bu beyte göre, Karahanlı Türkçesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) Batı Türkçesinde tonlulaşan bazı sesler korunmuştur.
B) Yönelme ekinin ünsüzü uyum dışındadır.
C) Diğer Türk lehçelerinde /y/'ye dönüşen /d/ sesi korunmuştur.
D) Kalınlık-incelik ve düzlük-yuvarlaklık uyumu tamdır.
E) Köktürkçedeki söz içi ve söz sonu /b/ sesi sızıcılaşarak /v/ olmuştur.

10.

Boyum şehringe köŋlüm irdi sultân
Cânım andın kabûl kıldı bu fermân

Köŋül fermânını can birle tuttum
Adın sakınçnı bir yolı unuttum

Kazan tig kaynap uş sevdâ bişürdüm
Nizâmî balıdın halvâ bişürdüm

Bu dizeler aşağıdaki şairlerden hangisine ait olabilir?

A) Haydar Tilbe B) Rabguzî C) Zemahşerî
D) Kutb E) Gülşehrî

11. Aşağıdaki beyitlerin hangisinde karşıt anlamlı kelimeler birlikte kullanılmıştır?

A) Ey dil ki hecre dözmeyüp istersen ol mehi
Şükr et bu hâle yohsa gelür bir belâ sana

B) Zülfün kemendi bir kopmadık gönül
Derler bu halk anun içün dil-rübâ sana

C) Sabrumı dilden kara gözlü güzeller kaptılar
Bir nice şehbâzlar elden şikârum aldılar

D) Cemün tamâma erüp devri câm kalmışdur
O câmdan da bu meclisde nâm kalmışdur

E) Gâfil olmaz âkîl olan mekr-i dünyâdan meded
Dûr-ı dünyâ cûy-ı şûr u şerdürür bir pür hatar

12. Türkçenin ses özellikleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisinin Türkçe kökenli bir sözcük olduğu <u>söylenemez</u>?

A) eğri B) yurt C) kalp
D) yan E) alt

13. Aşağıdaki cümlelerden hangisi yapısına göre diğerlerinden farklıdır?

A) İnsan sosyal bir varlık olduğu için tek başına ele alınabilecek bir varlık değildir.

B) Bilerek veya bilmeyerek yaptığımız bir davranış başka bir insanın tüm hayatını etkileyebilir.

C) O yıllarda sizinle tanışıp deneyimlerinizden yararlanmasaydım bu eserleri kaleme alamazdım.

D) Ustalarımı benim üzerimdeki katkılarından dolayı her zaman samimi bir minnetle anıyorum.

E) Toplumu bu cahillikten kurtarma isteğini bütün ömrü boyunca çok kuvvetle hissetmiştir.

14. XIX. yüzyıl sonlarında ortaya atılan bu kuramın öncüsü Edward B. Taylor'dır. Kuram, kültür ve medeniyetlerin nasıl oluştuğu ve geliştiği, dünya üzerindeki kültür ve medeniyetlerin benzer ve farklı oluşlarının nedenleri, bazı kültür ve medeniyetlerin daha ileri olmasına rağmen bazılarının neden az gelişmiş veya hiç gelişmemiş oldukları varsayımlarından hareketle ortaya çıkmıştır.

Bu parçada sözü edilen kuram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sözlü Kompozisyon Kuramı
B) Gelişme Kuramı
C) Psikoanalitik Kuram
D) Tarihî-Coğrafi Fin Kuramı
E) Yapısalcı Kuram

15. Eski Diyarbakır evlerinden birinin sahibi, çok güzel ut çalarmış. Bir yılan da gelir, onu dinler ve giderken de bir altın bırakırmış. Bir gün adamın kısa bir yolculuğa çıkması gerekmiş. Oğlunu çağırıp her gün kendi yerine oturup ut çalmasını, bir yılanın gelip onu dinleyeceğini, bir altın bırakıp gideceğini ve kesinlikle ona dokunmamasını söylemiş. Adam gitmiş, oğlu da her gün ut çalıp bir altın almayı sürdürmüş. Fakat yılanın bu altınları nereden getirdiğini merak eden çocuk, onun girip çıktığı deliğin bulunduğu duvarı kazmayla yıkmak istemiş. Kazmayı vurunca yılanın kuyruğuna denk gelmiş ve kuyruk kopmuş. Yılan da can acısıyla, çocuğu sokup öldürmüş. Adam dönünce olanları görmüş ve günlerce oğlunun yasını tuttuktan sonra, üzüntü içinde yeniden ut çalmaya başlamış. Bunu duyan kuyruğu kopuk yılan, yine gelip dinlemek istemiş. Fakat adam ona "Sende bu kuyruk acısı, bende de bu ciğer yarası varken biz artık dost olamayız, haydi var git." demiş. Yılan da o günden sonra bir daha görünmemiş.

Bu parçada örneği verilen halk edebiyatı ürünü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eytişme B) Söylence C) Destan
D) Halk hikâyesi E) Masal

16. Halk bilimi teorileri konusunda sadece tek bir teoriye bağlı kalmamış, kuramların zayıf ve güçlü yanlarını tespit ederek malzemeye uygun olan teoriler bağlamında çalışmıştır. Bu çalışmalarını *Folklor ve Edebiyat, 100 Soruda Türk Folkloru, Az Gittik Uz Gittik* gibi pek çok eserde toplamıştır.

Bu parçada sözü edilen halkbilimi araştırmacısı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pertev Naili Boratav
B) Fuad Köprülü
C) Ziya Gökalp
D) Muharrem Ergin
E) Saim Sakaoğlu

17. Yozgat'ın Şefaatli ilçesinin Kaygılı köyünde "Cemal Oyunu" adıyla anılan bu oyunda, iki kişi kılık değiştirip çeşitli makyajlar yaparak harman yerine gelir ve:

"Elveda harman - Elveda harman başı
Seneye bu zaman - Geliriz berekete karşı"

türküsü ile elveda oyununu oynar. Harman sahibi onlara, biraz buğday verir. Oyuncular "Allah Allah" sesleriyle diğer harmanları da dolaşırlar. Topladıkları bu hediyeleri satıp kendilerine ziyafet çekerler.

Bu oyunun halkbilimindeki sınıflandırması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hayvan kültüne bağlı oyunlar
B) Bitki kültüne bağlı oyunlar
C) Günlük hayattan alınan oyunlar
D) Hayvanları taklit edici oyunlar
E) Saz şairlerinin hayatlarına bağlı oyunlar

18. Aşağıdakilerden hangisinde orta oyunuyla ilgili bir bilgi yanlışı vardır?

A) "Kol oyunu, meydan oyunu" gibi adlarla da anılmıştır.
B) Oyunun oynandığı alana "palanga" adı verilir.
C) "Arzbar" adı verilen konuşmalar ve tekerlemeler muhavere bölümünde geçer.
D) Fasıl bölümü, oyunda kişi kadrosunun en geniş olduğu bölümdür.
E) Yardak, oyunun bazı bölümlerindeki gazelleri okuyan kişidir.

Diğer sayfaya geçiniz.

19. Çiçeğe yatmadan evvel anam güzel bir entari dikmişti. Onu giyerek beni çok seven Muhsine kadına göstermeye gitmiştim. Beni sevdi. O gün çamurlu bir gündü, eve dönerken ayağım kayarak düştüm. Bir daha kalkamadım. Çiçeğe yakalanmıştım... Çiçek zorlu geldi. Sol gözümde çiçek beyi çıktı. Sağ gözüme de solun zorundan olacak, perde indi. O gün bugündür dünya başıma zindan.

Bu parçada hayatından bir bölümü anlatan halk ozanı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Murat Çobanoğlu
B) Şeref Taşlıova
C) Âşık Veysel
D) Çamşıhlı Ali
E) Âşık İlhami

20.

Talip olan inc'elekten elendi
Mümin olan Hak yoluna dolandı
Şâh Hüseyin al kanlara boyandı
Allah bir Muhammet Ali diyerek

İçerik ve biçim özellikleri göz önünde bulundurulduğunda bu dizelerin aşağıdaki şairlerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

A) Dadaloğlu
B) Kul Himmet
C) Kâtibî
D) Ümmî Sinan
E) Ercişli Emrah

21.

Kıldan köprü yaratmışsın
Gelsin kulum geçsün deyü
Hele biz şöyle duralım
Yiğit isen geç a Tanrı

Bu dörtlük halk edebiyatının hangi türünden alınmış olabilir?

A) Koçaklama
B) Nefes
C) Deme
D) Şathiye
E) Devriye

22.

Efendim gîsû-yı siyehkârında
Mihmânın değildir ya nedir gönül
Mânend-i andelîb gül izârında
Zülâlin değildir ya nedir gönül

Bu dörtlükle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi <u>yanlıştır</u>?

A) Divan şiirine özgü mazmunlar kullanılmıştır.
B) Benzetmelerden yararlanılmıştır.
C) II ve IV. dizeler arasında yarım uyak kullanılmıştır.
D) Yinelemelere yer verilmiştir.
E) Koşma nazım şekliyle söylenmiştir.

23. **Aşağıdaki beyitlerin hangisinde birden fazla** "medli hece" **kullanılmıştır?**

A) Pervâne gibi bir şeb şevkum hikâyet itsem
Sen şem'a yana yana sûzum şikâyet itsem

B) Cânun için sâkıyâ vir içelüm bir tolu
Yâdına şol kimsenün k'odi dile sevgülü

C) Rûh-bahş oldı Mesîha sıfat enfâs-ı bahâr
Açdılar dîdelerin hâbı o demden ezhâr

D) Dil-i zâra gelmede nev-be-nev haber-i tab-ı tegâfülüm
Yine cân esîr-i mihnetün yine dil harâb-ı tegâfülüm

E) Olmaz oldı görüp ahvâlümi il hûblara âşık
Aşk neyyinde bu rürüsvâlığı gör şer'e muvâfık

24.

Ey murâdım aksine devreyleyen kecrev felek
Şimdi gönlüm nâ-murâd olmak diler n'etsen gerek

Bu dizelerdeki en belirgin söz sanatı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Tariz
B) İrsâlimesel
C) Hüsnita'lil
D) Mübalağa
E) İstifham

25.

Zâmin ü kâfil olan erzâka Hâlık'dır sana
Mâsivâya ser-fürû itmek ne lâyıkdır sana
Iztırâbı celb iden meyl-i alâyıkdır sana
Gayr içün düşme lisân-ı nâsa yazıkdır sana
Müstakîm ol Hazret-i Allâh utandırmaz seni

İkinci bendi verilen bu musammatın nazım şekli aşağıdakilerden hangisidir?

A) Murabba B) Müsebba C) Ta'şir
D) Muhammes E) Müsemmen

26.

Düşelden bend-i zülfüne o şuhun
Cihan dil-berlerinden dil beridür

Bu beyitte şairin kullandığı mazmun aşağıdakilerden hangisidir?

A) Göz B) Saç C) Dudak
D) Kirpik E) Kaş

27. **Aşağıda verilen beyitlerden hangisi bir kasidenin fahriye beytinden alınmıştır?**

A) Nef'î yeter da'vâyı ko dünyâ ile gavgâyı ko
Eflâke istiğnâyı ko hâke hâmem edince zir ü bem

B) Ol şeh-süvâr-ı memeleket-i adl ü dâd kim
Atı önünce olsa revâ hüsrevân revân

C) Deryâ misal askerin içre alemlerin
Feth ü zafer sefînesine açtı bâd-bân

D) Dönse şemsî-i hâtibe nola şemşîr-i zebân
Mülk-i nazmın hutbe-i emânıdır sözüm

E) Bir gün eyler dest-beste pây-gâhı cây-gâh
Bî-adet mağrûr-ı sadr-ı itibârın görmüşüz

28.

Nedir kim ol iki yüzlü münâfık
Nümâyan çihresinde levn-i âşık

Gezer dünyayı hem bî-dest ü pâdır
Mukim-i hâne-i ehl-i ginâdır

Bu dizeler aşağıdaki divan edebiyatı türlerinin hangisine örnek gösterilebilir?

A) Lugaz B) Söylence C) Sehl-i mümteni
D) Bilmece E) Sayışmaca

29. Şairlerin kendi adları yerine, şiirlerinde takma ad kullanmalarına mahlas denir.

Aşağıdakilerden hangisi mahlas kullanmayan şairlerden biridir?

A) Yenişehirli Avnî
B) Nedîm
C) Neşatî
D) Kemalpaşazade
E) Şeyh Gâlib

30. Divan edebiyatında halkı bilgilendirmek için yalın, sanatsız bir dille yazılan yapıtlar da vardır. Bunlar sade nesir örnekleridir. ---- , ---- adlı eseriyle sade nesrin başarılı örneklerinden birini vermiştir.

Bu parçada boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi <u>getirilemez</u>?

A) Mercimek Ahmet – *Kâbusname*
B) Sehi Bey – *Heşt Behişt*
C) Fuzulî – *Şikâyetnâme*
D) Kul Mesud – *Kelile ve Dimne*
E) Seydi Ali Reis – *Mirat'ül-Memalik*

31.

Biz milyonlarca kuştuk Kaf Dağı'na kanat açtık
Acı çektik, yaralandık, bilmiyorduk aldandık
Kimimiz yollarda kaldık dünya malına kandık
Kimimiz sebat ettik yedi vadiyi aştık
Gönül bu durmaz uçar zaman mekân tanımaz
Uzun yol yolcusudur bulmadan aşkı durmaz
...

Candan Erçetin tarafından yazılan bu şarkının temasından yola çıkılarak bu eserin tema yönüyle aşağıdaki eserlerden hangisine benzediği söylenebilir?

A) *Tutiname*
B) *Bostan ve Gülistan*
C) *Mantıku't-Tayr*
D) *Tevfikname*
E) *Süheyl ü Nevbahâr*

32.

Bunca ışık
Bunca el ve bunca yüz
Bütün bu günler arasında bu gecelerin
Gök gibi kanatları arasında
Kuşların
Kader
İnsan, yalnız o, her şeyi buldu

Bu dizeler aşağıdaki akımlardan hangisinin etkisinde yazılmış olabilir?

A) Empresyonizm
B) Parnasizm
C) Letrizm
D) Fütürizm
E) Sürrealizm

33. Aşağıdaki dizelerin hangisinde yarım uyak vardır?

A) Yorulmuş kalbimle oturdum o eski yerde
Bir sevgili hayalidir aranan pencerelerde
B) Tanrı artık bir nihayet versin bu hâle
Seni çabuk kavuştursun nazlı hilâle
C) Serpilmeye başladı bir yağmur ince ince
Son yokuş noktasından düzlüğe çevrilince
D) Bendim elbet şu Çanakkale'yi göğsüyle tutan
Kara topraklara evladını vermiş uyutan
E) Köyden biri geldi taburumuza
Meğer söz kesilmiş muhtarın kıza

34. Günümüz roman ve hikâyelerinden önce, anlatmaya bağlı metinler arasında millî destan niteliği taşıyan eserler, halk hikâyeleri, mesneviler sayılabilir.

Aşağıdakilerden hangisi bu parçada anlatılana örnek gösterilemez?

A) *Şehrengiz*
B) *Hârname*
C) *Danişmentname*
D) *Ferhat ile Şirin*
E) *Kirmanşah*

35. Cumhuriyet Dönemi öğretici metinleriyle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Nurullah Ataç devrik cümlenin ve dilde özleşme anlayışının öncüsüdür. Yabancı kökenli bütün kelimelerin atılması görüşünü savunur.
B) Suut Kemal Yetkin'in mizahi bir anlatımı vardır. İroniye, geniş kültüre yer verdiği denemelerinin bir kısmı anı özelliği gösterir.
C) Dönemin ünlü denemecilerinden Cemil Meriç, çevirileri, bilimsel eserleri, sosyolojik araştırmalarıyla edebiyatımıza hizmet etmiştir.
D) Sabahattin Eyüboğlu, Klasik Yunan eserlerini, Yunus Emre ve Karagöz gibi kültür unsurlarını incelemiş, Batı'nın kültür unsuruyla yerli kültürü karşılaştırmıştır.
E) Ruşen Eşref Ünaydın, zamanın en tanınmış şair ve yazarlarını dolaşarak edebiyatımızın o günkü sorunlarını yansıtan edebî anket çığırını açmıştır.

36. Servetifünun romancıları, dönemin başlarında hem ---- etkisindedirler hem de baskıcı bir siyasal ortam içinde yaşamışlardır. Bu yüzden önceleri daha çok ---- işlemişlerdir. Sonraları ---- yönelmiş, yapıtlarında toplum yaşayışını vermeye başlamışlardır. Toplumun nasıl Batılılaştığını, Batılaşmanın yanlış anlaşıldığını anlatmış; Batılı aile ve toplum yaşantısının doğru örneklerini göstermeye çalışmışlardır.

Bu parçada boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

A) klasisizmin – toplumsal konuları – Batı edebiyatına
B) romantizmin – bireysel konuları – gerçekçiliğe
C) romantizmin – gerçekçi konuları – klasisizme
D) realizmin – soyut konuları – natüralizme
E) realizmin – düşsel konuları – romantizme

37.

Eh halk diyorum, ey çocuk, derken bende bir ağlama
İlençliyorum bütün bir bireyci şairleri, hale gidiyorum
Portakal almaya
İlençliyorum o laf kalabalıklarını, kurumuş yürekleri
Bireyin kurtuluşunu filan

Biçim ve içerik özellikleri dikkate alındığında bu şiirin aşağıdakilerden hangisine ait olduğu söylenebilir?

A) Ataol Behramoğlu
B) Faruk Nafiz Çamlıbel
C) Cahit Zarifoğlu
D) Necip Fazıl Kısakürek
E) Yavuz Bülent Bakiler

38. Kimi Cumhuriyet Dönemi edebiyatı şairleri, divan şiirinden teknik açıdan ve içerik açısından kendilerine uygun kimi özellikleri alıp modernize ederek yapıtlarında kullanmıştır.

Aşağıdakilerden hangisi bu açıklamaya örnek olabilecek sanatçılardan biri değildir?

A) Turgut Uyar
B) Behçet Necatigil
C) Hilmi Yavuz
D) İlhan Berk
E) Melih Cevdet Anday

39.

Başka sanat bilmeyiz karşımızda dururken
Yazılmamış bir destan gibi Anadolu'muz
Arkadaş, biz bu yolda türküler tutturuken
Sana uğurlar olsun... Ayrılıyor yolumuz

Aşağıdaki sanatçılardan hangisi yukarıdaki dizelerde sözü edilen anlayışın dışında şiirler yazmıştır?

A) Ahmet Muhip Dıranas
B) Behçet Kemal Çağlar
C) Arif Nihat Asya
D) Ahmet Kutsi Tecer
E) Kemalettin Kamu

40. Kalkıp deftere baktı. 6 numarada Saliha Alakaş ile Ahmet Alakaş yazılıydı. Defteri kapadı. Günlük fişte 6 numaraya aynı adları yazdı. Bunlardan önce gelen adama bir ad düşündü. Kırk yıldır bir tek Zebercet bile kalmamıştı otelde. 5 numaraya Zebercet Gezgin yazdı. Yandaki odadan bir cızırtı geliyordu. Koştu, ocağı söndürdü. Çay yanmıştı, içilmezdi. Çaydanlığı yıkayıp çıktı. Gene emekli subayın yerine oturdu. On bire değin ikişer ikişer dört kişi daha geldi yatak arayan. "Yerimiz yok." diye savdı.

Aşağıdaki yapıtlardan hangisi bu parçanın yazarına ait değildir?

A) *Anayurt Oteli*
B) *Aylak Adam*
C) *Kayıp Aranıyor*
D) *Eylemci*
E) *Canistan*

41. Şiir okumanın, bir tür sözü besteleme, söze ezgi katma olduğunu anlatan öğretmen; şiirin başarılı bir şekilde okunmasının, ön hazırlığa bağlı olduğunu öğrencilerine söyler. Şiirin biçimsel özelliklerinin, yazıldığı dönemin, hatta şairinin bilinmesinin bile şiiri seslendirmeye etkisinin olabileceğini belirtir ve öğrencilerine bir şiir örneği verir:

Her çocuğun kalbinde
kendinden daha büyük bir çocuk vardır
Bütün sınıf sana çocuk bayramlarında
zarfsız kuşlar gönderecek

Buna göre, öğrencilerin bu şiiri seslendirirken aşağıdakilerden hangisine dikkat etmesine gerek yoktur?

A) Şiir veznine uygun okunmalıdır.
B) Şairin özellikleri bilinmelidir.
C) Şiirin yazıldığı dönem incelenmelidir.
D) Dizelerin anlamı bilinmeli, sezilmelidir.
E) Telaffuza önem verilmelidir.

42. Türk edebiyatı 10. sınıf dersi, metin oluşturma konusuna girişte öğretmen, aşağıdaki metni öğrencilerine okutur.

Adalet Ağaoğlu'nun *Hadi Gidelim* kitabında, '*Savun Sevda Sen Savun*' adlı bir öykü vardır. Bu öykü, siyasi tavrın, mükemmel bir edebî üslûpla ifade edilişine örnektir. Nasıl ki, Attilâ İlhan'ın *Sana Ne Yaptılar* şiiri, Türk edebiyatında bir kez bile 'işkence' kelimesini kullanmadan işkenceyi en iyi anlatan şiirse, *Savun Sevda Sen Savun*'da da böyle bir anlatım vardır. 12 Mart'tan bir kez bile söz edilmez, 'Mart yağmurlarının getirdiği büyük tufan' dışında. İşkenceden de söz edilmez. 'Çifte kumrular'ın delikanlısı, 'Serin gülümsemesini yitirmiş'tir sadece, genç kızı ise 'Birkaç yılın çok kullanıp çarçabuk eskittiği bir yürek'e sahiptir artık.

Öğretmen, bu örnekle metin oluşturma ölçütlerinden hangisini öğrencilerine kavratmak istemiştir?

A) Bağdaşıklık
B) Bağlaşıklık
C) Metinlerarasılık
D) Bilgisellik
E) Yaşantısallık

43. Jale Öğretmen, Deneme ünitesi işlenirken sınıfta şu metni öğrencileriyle inceler:

"Şehrin aktüalitesi birazda bu yeni binalarla Mustafa Kemal'in hayatıydı. Bu nerede basıldığı bilinmeyen, hatta hiç elinize geçmeyen fakat sizden başka herkesin okuduğu ve her ağzın beraberce size naklettiği bir gazeteye benziyordu. Öyle ki aynı fıkrayı, herkesin âdeta zarurî olarak günde birkaç defa birbirine rastladığı bu şehirde, bir saat içinde yirmi kişi birden size anlatabilirdi. Bir tek tefrikası vardı. Şehrin her köşesinin, rast geldiğiniz her insanın naklettiği çetin savaş ve karar günleri... Bu insanların kendileri, yaşadıkları şeyleri anlatmasalar bile siz o günlerdeki hayatlarını yine tasavvur edebilirdiniz. Bununla beraber her şeyi o kadar büyük ve cazip gösteren büyü artık gitmişti. Beş sene evvelinin tarihini yapanlar, onun aydınlığından çıkmışlar, günlük şeylerin ışığında yaşıyorlardı. Yalnız Mustafa Kemal kendi lejander hayatına devam ediyordu."

Bu metin aşağıdaki kazanımlardan hangisini gerçekleştirmek için uygun <u>değildir</u>?

A) Metnin oluştuğu dönemin zihniyetine yönelik çıkarımda bulunma
B) Metnin iletisiyle anlam birlikleri arasındaki ilişkiyi belirleme
C) Metnin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirme
D) Metinden hareketle kurmaca ile gerçeklik arasındaki farkı belirleme
E) Metnin iletisiyle ilgili değerlendirmeler yapma

44. Romanlar; içerdiği konuya göre felsefî roman, polisiye roman, aşk romanı, tarihî roman...; romancının benimsediği yazınsal akıma göre, romanı klasik roman, romantik roman, realist roman, natüralist roman; anlatım tekniğine göre bilinçaltı romanı, psikolojik roman...; biçem, ele aldığı konu ve kullandığı malzemelere göre anı-roman, röportaj-roman, biyografik-roman, bilim-kurgu romanı, çocuk romanı, belge-roman...; anlatım tekniğinin farklılığı, soyut oluşu ve zor anlaşılıp, zor çözümlenişi, anlatım yerlemlerini ele alışındaki farklılığına göre postmodern roman, üstkurmaca roman, bilinçaltı romanı, karşı roman, fantastik roman, metafizik roman... gibi türlere ayrılabilir.

Aşağıdaki romanlardan hangisi anlatım tekniği açısından diğerlerinden farklı özellikler gösterir?

A) *Ağır Roman*
B) *Tehlikeli Oyunlar*
C) *Bin Hüzünlü Haz*
D) *Benim Adım Kırmızı*
E) *Gurbet Kuşları*

45. Türk dili ve edebiyatı öğretmeni Osman Bey, dersinde görüş geliştirme yöntem/tekniğini kullanmayı istemektedir ve bu amaçla öğrencilerine Türk edebiyatındaki bazı sanat anlayışlarını ifade eden cümleler vermiştir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi Osman Bey'in öğrencilerine verdiği cümlelerden biri <u>olamaz</u>?

A) Şiir, akılla oynamaktır.
B) Şiirde anlam aramak, eti için bülbülü öldürmeye benzer.
C) Millî romantik şiirde hece vezni kullanılmıştır.
D) Şuur devrinde şiir susar, şiir devrinde şuur seyirci kalır.
E) Şiirde kafiye göz içindir.

46. 9. sınıflar için yazılı sınav hazırlayan Salih Öğretmen sınavının kapsam geçerliğini artırmak istemektedir.

Buna göre, Salih Öğretmen

I. Belirtke tablosu hazırlamak,
II. Uzman görüşü almak,
III. Bir ölçütle karşılaştırmak

yollarından hangilerini kullanmalıdır?

A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

Diğer sayfaya geçiniz.

47. 2017 Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Programı'nda dil bilgisi konularının öğretiminde konu anlatımına gidilmemesi, öğrencilerin ön bilgilerini kullanmalarının sağlanması planlanmıştır.

Buna göre, programdaki bu ilkeyi gözeten bir öğretmen zamir konusu işlenirken aşağıdaki dizelerden hangisini kullanmaz?

A) Biz tüzüklerle çarpışarak büyüdük kardeşim
Emrazı Zühreviye Hastanesi'ne kapatıldı anamız

B) Sahibinin sesi gramofonlarda çalınan o şey
İncecik melankolisiymiş yalnızlığının

C) Biliyorum sana giden yollar kapalı
Üstelik sen de hiçbir zaman sevmedin beni

D) Bir çiçek duruyordu, orda, bir yerde
Bir yanlışı düzeltircesine açmış

E) Bak bunlar ellerin senin bunlar ayakların
Bunlar o kadar güzel ki artık o kadar olur

48. Aşağıdaki parçalardan hangisi tartışmacı anlatımın öğretiminde kullanılamaz?

A) Hızla değişen şehir, bireyin hafızasının silinmesine neden olmaktadır. Tarihî eserlerin yok edilmesi milletlerin bellek kaybına dolayısıyla köksüzlük hissine kapılmasına yol açacaktır. Şehirdeki binaların yıkılıp yerine yenilerinin yapılması bireysel hafıza kaybına, tarihî eserlerin yok edilmesi ise toplumsal hafıza kaybına sebep olmaktadır. Toplumsal hafıza sadece o eseri yaptıran kişiyi hatırda tutmak değildir, önünden geçip gidilen tarihî bir eser bireyin kendi anılarının da yaşatılması demektir.

B) III. Selim Boğaz'ı seviyordu. Adının Kırlangıç olduğunu yine Melling albümünden öğrendiğimiz -çok uzun mahmuzunda altından bir deniz kırlangıcı heykeli vardı- saltanat kayığı ile sık sık Boğaz'da dolaşıyor ve Boğaz köşklerinde mehtap sefası yapıyordu. *Galib Divanı*'nı dolduran mehtap ışığı ve mücevher parıltısı bu zevkin yalnız padişahta kalmadığını, etrafına da geçtiğini gösterir.

C) Sadece medeniyetimizin değil dünya tarihinin de büyük değeri İbn-i Haldun'un şehir, medeniyet ve insana dair işaret ettiği gibi "Coğrafya kaderdir." Hakikaten coğrafya, insanın ve ona ilişkin her şeyin en güçlü belirleyicisidir. Kendi coğrafyanıza ne denli ayağınızı sağlam basar ve maddi manevi tüm yönleriyle hâkim olursanız bütün dünyayı da daha iyi anlama imkânı bulursunuz. Bazen coğrafyaya medeniyetlerin damgasını vuran, bazen de içlerinden doğan medeniyetleri şekillendiren şehirlerin önemi, işte tam da bu noktada daha belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

D) Kitaptan niçin korkarlar? Bunu bir türlü anlayamadım. Kitaptan korkmak, insan düşüncesinden korkmak, insanı kabul etmemektir. Kitaptan korkan adam, insanı mesuliyet hissinden mahrum ediyor demektir. "Bırak, senin yerine ben düşünüyorum!" demekle, "Falan kitabı okuma!" demek arasında hiçbir fark yoktur. İnsanoğlu her şeyden evvel mesuliyet hissidir ve bilhassa fikirlerin mesuliyetidir. Ondan mahrum edilen insan, kendiliğinden bir paçavra hâline düşer.

E) Bir adam vardır ki, hiçbir düşüncesinde, hiçbir hareketinde "kendi kendisi" olamaz. İçinde hep sürü insiyaktan teptiği için, şahsiyetten mahrum, insana en uzak insandır bu. Bir ferttir fakat şahıs değildir çünkü onu teşhis için kendisine bakmaya hiç lüzum kalmaksızın, çömezi olduğu ideolojinin, içinde uyuştuğu telkin âleminin firmasını bilmek, onu hipnotize eden sakallının adını öğrenmek yetişir.

49. Bir postmodern roman örneği olarak *Bin Hüzünlü Haz* romanını işleyen Öğretmen, öğrencilerine romandan iki kesit vermiş ve bu kesitlerden hareketle *"Bin Hüzünlü Haz romanının okuru kimdir?"* sorusunu öğrencilerine yöneltmiştir:

I. Hasan Ali Toptaş tarafından kaleme alınan *Bin Hüzünü Haz*'ın, okuru en çok çeken yönü, romandaki şiirsel, düşsel anlatımdır. Bir masal atmosferi yansıtan romanda, her okur kendisinden bir parça bulabilir. Bu da romanın geniş bir okur kitlesince okunmasını sağlar.

II. *Bin Hüzünlü Haz*'daki "her biri bir cümle ağırlığındaki kelimeler...", "... kalpleri ellerinde atan sarmaş dolaş sevgililer...", "... elime el, yüzüme yüz, ruhuma ruh gibi yapışan bir umutsuzluk...", "... gürültülü birer reklam panosuna benzeyen beli bükülmüş belediye otobüsleri..." gibi cümleler, okurluk donanımı gelişmiş seçkin okurun altını çizdiği yerlerdir.

Bu parçalara göre soruya cevap veren öğrenciler, Bloom'un aşağıdaki bilişsel alan basamaklarının hangisini kullanmaktadır?

	I	II
A)	Bilgi	Bilgi
B)	Bilgi	Uygulama
C)	Kavrama	Kavrama
D)	Uygulama	Analiz
E)	Bilgi	Analiz

50. Bir öğretmen, hikâye metin türünün özelliklerinin öğrenilmesi amacıyla inceleme yöntemine uygun bir hikâye metni olan *Son Kuşlar*'ın, sınıfta öncelikle tüm öğrencilerin okumasını sağlar. Daha sonra sınıfı rastgele gruplara ayırarak her bir gruba aşağıdaki görevleri vermiştir:

1. Grup, *Son Kuşlar*'ın ana düşüncesini bulacaktır.

2. Grup, *Son Kuşlar*'daki kahramanların özelliklerini açıklayacaktır.

3. Grup, *Son Kuşlar*'ı olay, mekân, zaman ve dil açısından inceleyecektir.

4. Grup, *Son Kuşlar*'daki olaydan hareketle yeni bir hikâye yazacaktır.

5. Grup, Sait Faik Abasıyanık'ın hayatını inceleyecek *Son Kuşlar*'la Sait Faik arasındaki bağı bulmaya çalışacaktır.

Öğretmen bu uygulamasında, aşağıdakilerden hangisini göz ardı <u>etmemiştir</u>?

A) Öğrencilerin göreve olan istek düzeylerini
B) Öğrencilerin metin türüne ilişkin ön bilgilerini
C) Görevlerin eş değerliklerini
D) Görevlerin yaratıcı olmasını
E) Hikâyenin amaca uygunluğunu

TEST BİTTİ.
CEVAPLARINIZI KONTROL EDİNİZ.

1. Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmence ve Gagavuzca Batı Türkçesi (Oğuz Türkçesi) içinde yer alırken Kazakça Kuzeydoğu Türkçesi içinde yer almaktadır.

Cevap B

2. M. Castren'in Altay terimi altında saydığı diller arasında "Fin-Ugor, Samoyed, Türk-Tatar, Moğol, Tunguz ve şiveleri" yer alır. Peştunca, Ural-Altay dilleri arasında değil, Hint-Avrupa dilleri arasında yer alır.

Cevap B

3. Verilen beyitler *Kutadgu Bilig*'den alınmıştır. (*Divanü Lugati't Türk*'te Alp Er Tunga adı beyitler hâlinde bir şiir içinde değil, "Kaz" maddesi açıklanırken ve Alp Er Tunga sagusunda geçer.)

Cevap E

4. *Mu'înü'l-Mürid*, Harezm Türkçesi eseridir. İslâm adlı yazara ait bu manzum eser, 1313 yılı sonlarıyla 1314 yılının ilk günlerinde telif edilmiştir. XIII-XIV. yüzyıllarda Harezm bölgesinde Karahanlı Türkçesine Oğuz ve Kıpçak ögelerinin karışmasıyla gelişmiş olan Harezm Türkçesiyle yazılan bu eserin şimdiye kadar bilinen tek yazması Bursa Yazma ve Basma Eserler Kütüphanesinde bulunmaktadır. Kitap, dinî-tasavvufi tarzda yazılmış 407 dörtlükten meydana gelmektedir.

Cevap A

5. Verilen beytin dil içi çevirisi şöyledir: "Zahid her ne kadar dine bağlı ise de gözünü görse yoldan çıkar." Buna göre "gözüŋni" kelimesindeki "-ni" eki belirtme, "azğay" kelimesindeki "-ğay" eki Çağatay Türkçesinde gelecek zaman kipi ekidir, "bolsa" kelimesindeki "-sa" eki ise şart ekidir.

Cevap C

6. Verilen cümlelerden II, III, IV ve V. Köktürkçedir (Bu cümlelerdeki altı çizili kelimeler ve aldıkları ekler Uygurcada da kullanılmıştır), I. cümle Köktürkçe değil Uygurcadır çünkü Köktürkçede fiillerin III. çoğul kişi eki kullanılmaz. Bu ek (-lar) Uygurcadan itibaren kullanılmıştır.

Cevap A

Diğer sayfaya geçiniz.

7. Altı çizili kelimelerden "kopuzka (kopuzda), uz erti (ustaydı), alku (halkı), yıng (şarkı)" isimdir; "yırlayu (söyleyerek)" zarftır.

Cevap C

8. (Bu çözüm, Eski Anadolu Türkçesinin en belirgin özelliklerine göre yapılmıştır.) A seçeneğindeki "bigi" bugün kullanılan "gibi" edatıdır. Edatın bu kullanımı Eski Anadolu Türkçesinde nadir de olsa görülür. B seçeneğindeki "geçürgil" eylemindeki "-gil" eki Eski Anadolu Türkçesinde emir çekiminde kullanılır. C seçeneğindeki "olupdur" eylemi günümüz Türkçesinde kullanılan duyulan geçmiş zamanın Eski Anadolu Türkçesindeki bir çekimidir. D seçeneğindeki "kankı" sözcüğü günümüzde kullanılan "hangi" sözcüğünün Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan eski biçimidir.

k > g / h değişimi Eski Anadolu Türkçesinin belirgin özelliklerindendir. E seçeneğinde yer alan "bolmış", "imes" ve "mın" sözcükleri Eski Anadolu Türkçesinin değil, Çağatay Türkçesinin bir özelliğidir.

Cevap E

9. Karahanlı Türkçesinde; Batı Türkçesinde tonlulaşan bazı sesler korunur (B. T. geyik < keyik), yönelme ekinin ünsüzü uyum dışındadır (kaçıglı-ka), diğer Türk lehçelerinde /y/'ye gönüşen /d/ sesi bu Türkçede korunur (adak < ayak), Köktürkçedeki söz içi ve söz sonu /b/ sesi sızılaşarak /v/ olmuştur (seb- > sev-). Verilen beyitteki tüm kelimeler kalınlık - incelik uyumuna uyar fakat düzlük - yuvarlaklık (küçük ünlü) uyumuna uymaz (yapçur-yapışır).

Cevap D

10. Verilen beyitte geçen "şehringe, könglüm, birle vb." kelimeler bu eserin Harezm-Kıpçak Türkçesiyle yazıldığını gösterir. Dizelerin içeriğine bakıldığında şair, Nizamî'den çeviri yaptığını anlatmıştır. Harezm çevresinde, Nizamî'nin Hüsrev ü Şirin mesnevisini çeviren şair Kutb'dur, verilen şiir ona aittir.

Cevap D

11. E seçeneğindeki beyitte geçen "gâfil ve âkil" kelimeleri karşıt anlamlı kelimelerdir.

Cevap E

12. Türkçede ince "l" sesi bulunmadığından "kalp" sözcüğü Türkçe değildir. Sözcük Arapça kökenlidir.

Cevap C

13. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen cümleler yan cümleleri fiilimsilerle oluşturulmuş girişik bileşik cümlelerdir. D seçeneğindeki cümle ise yapıca basit bir cümledir çünkü tek yargıdan oluşmaktadır.

Cevap D

Diğer sayfaya geçiniz.

14. Parçada sözü edilen halk bilimi kuramı Gelişme Kuramı'dır.

Cevap B

15. Metnin türü söylencedir. Söylence efsanenin diğer ismidir. Efsaneler eski çağlardan beri anlatılan, çoğunlukla olağanüstü olayları ve varlıkları konu edinen türdür. Efsaneler inanışa dayanır ve masal türüne göre inandırma kaygısı daha baskındır.

Cevap B

16. Verilen parçada tanıtılan halkbilimi araştırmacısı Pertev Naili Boratav'dır.

Cevap A

17. Verilen oyun halkbiliminde bitki kültürüne bağlı oyunlar adı altında sınıflandırılır.

Cevap B

18. Orta oyunuyla ilgili olarak A, B, C ve D seçeneklerinde verilenler doğrudur. E seçeneğindeki bilgi yanlıştır çünkü yardak, orta oyununda yer almaz; Karagöz'de hayalinin yardımcısıdır; tef çalar, perde gazelleri okur.

Cevap E

19. Âşık Veysel'in dünyaya geldiği sıralar, çiçek hastalığı Sivas yöresini kasıp kavurmaktadır. Âşık Veysel'den önce, iki kız kardeşi çiçek yüzünden yaşamlarını yitirmiştir. Yedi yaşına girdiği 1901'de Sivas'ta çiçek hastalığı yeniden yaygınlaşır, o da yakalanır bu hastalığa. Parçada şair, o günlerde yaşadıklarını anlatmaktadır.

Cevap C

20. Dörtlükte geçen "Şâh Hüseyin, Allah-Muhammet-Ali" kavramları Alevî-Bektaşî şiirinde sıkça kullanılan kavramlardır. Seçeneklerdeki âşıklardan Kul Himmet bir Alevî-Bektaşî şairidir.

Cevap B

21. Şathiye, Allah'la şakalı bir eda ile konuşur gibi yazılan şiirlerdir. Bu türün en önemli temsilcisi Kaygusuz Abdal'dır. Görüldüğü üzere dörtlükte de ince bir eda ile konuşulmuştur. Koçaklama, âşık edebiyatında kahramanlık konulu şiirler; nefes, Bektaşi şairlerin yazmış olduğu ilahiler; deme, Alevi şairlerin kendi düşüncelerini yaymak için yazdığı şiirler; devriye ise Allah'tan gelen insanın tekrar Allah'a döneceğini anlatan eserlerdir.

Cevap D

Diğer sayfaya geçiniz.

22. Dörtlükteki "gül izâr (gül yanak)" bir mazmundur. Yine "mânend-i andelîb (bülbül gibi)" ifadesi de divan şiirindeki "gül-bülbül" mazmununa işaret etmektedir.

Dörtlükte "gönül", II. dizede "mihmân"a, IV. dizede "zülâl"e benzetilmiştir.

Mihman – in değildir ya nedir gönül
redif

Zülâl – in değildir ya nedir gönül
redif

II. ve IV. dizede redif kullanılmasına rağmen uyak kullanılmamıştır. Redifler, aynı zamanda yinelemeye de örnektir. Dörtlük, 11'li hece ölçüsüyle söylendiği için koşma nazım şeklindedir.

Cevap C

23. A ve B seçeneklerinde medli hece yoktur. C seçeneğinde "rûh" (—.) sözcüğü, E seçeneğinde ise "aşk" (—.) sözcüğü medli okunmalıdır. Ancak "mütefâ'ilün mütefâ'ilün mütefâ'ilün mütefâ'ilün" kalıbıyla yazılan D seçeneğinde "tâb, cân, -sîr" heceleri medli hecelerdir:

Dil-i zâra gelmede nev-be-nev haber-i tâb-ı tegâfülüm
. .— . —/ . . — . —/ . . —-/. . — . —

Yine cân esîr-i mihnetün yine dil harâb-ı tegâfülüm
. . —. —/.. — . —/ . . — . —/ . . — . —

Cevap D

24. Beyitte şairin felekten şikâyetçi olduğu anlaşılmaktadır. İkinci dizenin sonunda şair "n'etsen gerek" diyerek soru sorma (istifham) sanatı yapılmıştır.

Cevap E

25. Divan şiirinde; kendine özgü vezinlerle yazılan, beş mısralık bentten oluşan ve öncülde bir örneği verilen nazım şekli muhammestir.

Cevap D

26. Divan edebiyatında çeşitli mazmunlar kullanılmaktadır. Bunlardan biri de saç mazmunudur. Beyitteki zülûf kelimesi saç demektir.

Cevap B

27. Fahriye bölümü, kasidelerde şairin kendini övdüğü bölümdür. D seçeneğindeki beyitte şair "Şiir ülkesinin korkusuz hutbesidir sözüm" diyerek kendini övmüştür.

Cevap D

28. Sorudaki beyitler Sünbülzâde Vehbî'ye ait bir lugazdan alınmıştır. Türün halk edebiyatındaki karşılığı bilmecedir. Kapalı ve nükteli söz söylemedir.

Cevap A

29. Divan şairlerinin hemen hemen tamamı şiirlerinde mahlas kullanmışlardır. Mahlas, şairin şiirlerde kendi adı yerine kullandığı takma addır. Kemalpaşazade mahlas kullanmayan nadir şairler arasındadır.

Cevap D

30. Fuzuli'nin mektup türündeki *Şikâyetnâme* adlı eseri sade nesir değil, süslü nesir örneğidir.

Cevap C

31. "Biz milyonlarca kuştuk Kaf Dağı'na kanat açtık." ifadesinden sanatçının sözlerinin Gülşehri'nin *Mantıku't Tayr* isimli eseriyle benzerlik gösterdiği söylenebilir. Çünkü bu eserde sembolik bir şekilde Simurg ve diğer kuşlar aracılığıyla tasavvufi unsurlar işlenmiştir.

Cevap C

32. Aklın denetimi dışında olan, estetik ve ahlaki unsurları önemsemeyen edebî akım sürrealizm ya da diğer ismiyle gerçeküstücülüktür.

Cevap E

33. Yarım uyak, dize sonlarında redif dışında kalan tek ses benzerliğidir. Buna göre;

A seçeneğinde	yer-de pencere-ler-de	redif ve tam uyak
B seçeneğinde	hâl-e hilâl-e	redif ve zengin uyak
C seçeneğinde	ince çevrilince	tunç uyak
D seçeneğinde	tut-an uyut-an	redif ve tam uyak
E seçeneğinde	tabur-umuz-a kız-a	redif ve yarım uyak

vardır.

Cevap E

34. Günümüz roman ve hikâyelerinden önceki anlatmaya bağlı metinler arasında *Hârname* (mesnevi), *Danişmentnâme* (destan), *Ferhat ile Şirin*, *Kırmançah* (halk hikâyesi) sayılabilir. *Şehrengiz* ise divan edebiyatında, şehir güzelliklerini anlatan metinlerdir, anlatmaya bağlı bir metin türü değildir.

Cevap A

35. Suut Kemal Yetkin, Suut Saffet takma adıyla şiirler, mensur şiirler yazmış, asıl şöhretini denemeleriyle sağlamıştır. Roman, şiir, sanat, edebiyat üzerine düşüncelerini açık ve anlaşılır bir dilde anlatmış, mizahi bir anlatım benimsememiştir. Mizahi bir anlatım benimseyen, denemelerinde ironiye yer veren sanatçımız Salah Birsel'dir.

Cevap B

36. Servetifünun romancıları başlangıçta romantizmden etkilenmiş ve bireysel duygulanımlar aktarılmıştır. Ancak sonradan realizm (kısmen natüralizm) etkisiyle gerçekçi bir toplum tablosu çizilmeye çalışılmıştır. Özellikle aile yaşamı (*Aşk-ı Memnu, Kırık Hayatlar, Eylül*) üzerinde durulmuştur.

Cevap B

37. Verilen şiirde uyak, redif yoktur ve şiir, herhangi bir ölçüyle yazılmamıştır; içeriğinde ise bireyciliğe karşı çıkış vardır. Bu şiir, 1960 sonrası toplumcu gerçekçi şiir anlayışını yansıtır. Ataol Behramoğlu bu anlayışın en önemli şairidir ve verilen şiir ona aittir.

Cevap A

38. Melih Cevdet şiire Garip şiiri anlayışı ile başlamış ancak daha sonraları düşünce ağırlıklı, mitolojiden beslenen şiirler kaleme almıştır. Garip şiirinin ilkeleri de göz önüne alınarak Melih Cevdet'in şiirlerinde divan şiiri malzemesini kullandığı söylenemez.

Cevap E

39. Verilen dörtlükte Anadolu'ya yönelme gerekliliği vurgulanmıştır. Bu anlayış Beş Hececilerle başlayıp Cumhuriyet Dönemi'nde "millî zevk ve anlayışı sürdüren (millî romantik akım)" kimi şairlerce devam ettirilmiştir. Ancak Ahmet Muhip "öz şiir" anlayışıyla şiirler kaleme almıştır.

Cevap A

40. Zebercet, Yusuf Atılgan'ın *Anayurt Oteli*'nin başkişisidir. Seçeneklerdeki *Anayurt Oteli, Canistan, Aylak Adam* roman, *Eylemci* öykü kitabıdır ve Yusuf Atılgan'a aittir. *Kayıp Aranıyor* ise Sait Faik'e ait bir yapıttır.

Cevap C

41. Bir şiirin seslendirilmesinde ölçü, aruz ya da duraklı hece ölçüsüyle sınırlı bir dikkattir. Seçilen örnek Ece Ayhan'a aittir. *Meçhul Öğrenci Anıtı*'ndan seçilen bir kesittir. A dışındaki diğer dört seçenek, zaten soru kökünde ön bilgi olarak verilmiştir.

Cevap A

Diğer sayfaya geçiniz.

42. Metindeki dil uyumudur. Yani dilsel bütünlüktür. Bir metnin yüzey yapısındaki dilsel birimler birbirlerine dilbilgisi kuralları çerçevesinde ardıl bir biçimde bağlıdırlar. Sözcüklerin cümleleri, cümlelerin daha büyük bir birimi, yani metni oluşturmak için birbirlerine hangi dilbilgisi kurallarıyla bağlandıkları, bağlaşıklıkla ilgilidir. Metin kurmada ilk koşul, metnin bağlaşıklık özelliği taşımasıdır.

Cümleler dilbilgisel bakımdan düzgün bile olsalar, eğer anlamları arasında bir bağlantı, bir bütünlük yoksa, böyle bir metinden tutarlı bir anlam çıkarmak olanaksızlaşır. Metin kurmada ikinci koşul, metnin bağdaşıklık özelliği taşımasıdır. Dizisel ve dizimsel ilişkiler bağlamında sözcüklerin ve cümlelerin birbiriyle anlamsal açıdan bağdaşması gerekir.

Metnin alıcısı için yeni bir bilgi taşımasıdır. Yeni bilgi değeri taşımayan cümle yığınlarının metinsellik değerleri çok azalır ya da yoktur. (Bilgisellik, yazınsal metinlerde özgünlük biçiminde değerlendirilebilir.)

Gönderici (yazar) ile alıcı (okur) arasında bir yaşantı ortaklığı bulunmalıdır. Gönderilmiş olan bildiri alındığında, bir yaşantı ortaklığı bulunmazsa, dilsel bildiri, anlaşılmaz. Sözgelimi, fizik eğitimi almamış bir öğrenci için fizik sorularının, şiir bilgisi konusunda belli bir disiplinden geçmemiş bir öğrenciye imgesel söz sanatlarının yaşantısallık değeri yoktur.

Bir metnin önceki metinlerle kurduğu ilişkidir. Her metin, önceki diğer metinlerle ilişkiye girer. Bu metnin anlamlandırılması sırasında alıcının o metni ilişkili olduğu diğer metinleri de düşünerek kavramasını sağlar. Sözgelimi, bir şiirin ya da öykünün değerini belirleyen ölçüt, biraz da okurun daha önce karşılaşıp hüküm verdiği diğer metinlerdir. Metin üretme, bir açıdan metinlerarası ilişki kurmaktır.

Cevap C

43. Öncülde söz edilen derste Deneme ünitesi işlenmektedir ve kullanılan metin de deneme örneğidir. Buna göre; A, B, C ve E seçeneklerinde verilenler öğretici metinlerden edinilebilecek kazanımlar arasındadır. D seçeneğindeki "Metinden hareketle kurmaca ile gerçeklik arasındaki farkı belirleme" kazanımı öğretici metinlerin kazanımları arasında değildir çünkü "kurmaca" olmak öğretici metinlerin değil sanatsal metinlerin özelliğidir.

Cevap D

44. Ağır Roman: Metin Kaçan - Yeni Çağ Romanı

Tehlikeli Oyunlar: Oğuz Atay - Üstkurmaca Roman

Bin Hüzünlü Haz: Hasan Ali Toptaş - İmgesel Roman

Benim Adım Kırmızı: Orhan Pamuk - Çoğulcu Estetik

Gurbet Kuşları: Orhan Kemal - Toplumcu Gerçekçi Roman

Yeni Çağ Romanı, Üstkurmaca Roman, İmgesel Roman, Çoğulcu Estetik gibi adlandırmaların tümü, postmodern açılımlarla ilgilidir.

Cevap E

45. Görüş geliştirme yöntemi, belirgin çelişkiler ve kutuplaşmış tutumlar içeren konuların öğretiminde, öğrenende tutumlar ve değerler geliştirmek amacıyla uygulanan yöntem/tekniktir. Buna göre, bu teknikte "tartışmaya açık" görüşler kullanılmalıdır. A, B, D ve E seçeneklerindeki cümleler, tartışmaya açıktır ve öğrencilerin bir konuyla ilgili farklı bakış açıları oluşturmalarını, konuya eleştirel bakmalarını sağlayacak niteliktedir. C seçeneğindeki cümle ise tartışmaya açık olmayan, nesnel bir ifadedir ve görüş geliştirme yöntem/tekniğini kullanmaya uygun değildir.

Cevap C

Diğer sayfaya geçiniz.

46. "Belirtke tablosu hazırlamak, uzman görüşü almak, bir ölçütle karşılaştırmak" kapsam geçerliğini artırmanın yollarıdır.

Cevap E

47. A seçeneğindeki dizelerde "biz" kelimesi, C seçeneğinde "sana, sen, beni" kelimeleri, D seçeneğinde "orda" kelimesi, E seçeneğinde "bunlar, senin" kelimeleri zamirdir, buna göre; bu dizeler zamir konusu işlenirken kullanılabilir. B seçeneğindeki cümlede zamir yoktur.

Cevap B

48. Tartışmacı anlatımda düşünce ve kanıları değiştirmek söz konusudur. Anlatıcı öne sürülen düşünce, duygu ve kanılara katılmıyorsa onları inceler, değiştirmek; okuru kendi düşüncesine çekmek ister. Bu yüzden, tartışmacı anlatımda öznellik vardır. Buna göre; A, C, D ve E seçeneklerinde verilenler bu tarz öznellikler içermektedir ve bunlar, tartışmacı anlatımın öğretiminde kullanılabilir. B seçeneğindeki parçada ise bilgi verme amacı ve nesnellik söz konusudur. Bu parçanın anlatımında açıklayıcı anlatımın özellikleri görülür.

Cevap B

49. Birinci metin bilgi düzeyi bir kazanımdır çünkü "romanda herkesin kendinden bir şey bulabileceği"ne ilişkin bir çıkarımda bulunma söz konusudur.

İkinci metinde ise donanımlı okura ilişkin bir analiz yapılmıştır.

Cevap E

50. Verilen görevlerde öğretmen, öğrencilerin "göreve olan isteklerini, metin türüne ilişkin ön bilgilerinin olup olmadığını, görevlerin denkliğini, yaratıcı olmalarını" göz ardı etmiştir. Öncülde sözü edilen görevlerden I. de "metnin ana fikrinin bulunması" hikâyenin amacına yönelik bir kazanımdır. Buna göre, "hikâyenin amaca uygunluğunu" göz ardı etmemiştir.

Cevap E

Diğer sayfaya geçiniz.

CEVAP ANAHTARI

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

1.	B
2.	B
3.	E
4.	A
5.	C
6.	A
7.	C
8.	E
9.	D
10.	D

11.	E
12.	C
13.	D
14.	B
15.	B
16.	A
17.	B
18.	E
19.	C
20.	B

21.	D
22.	C
23.	D
24.	E
25.	D
26.	B
27.	D
28.	A
29.	D
30.	C

31.	C
32.	E
33.	E
34.	A
35.	B
36.	B
37.	A
38.	E
39.	A
40.	C

41.	A
42.	C
43.	D
44.	E
45.	C
46.	E
47.	B
48.	B
49.	E
50.	E

AKADEMİ